

Голас Радзімы

№ 22 (1233)

МАЙ 1972 г.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

ГОД ВЫДАННЯ 17-ТЫ

ЦАНА 2 КАП.

СВЯТА ЮНЫХ ЛЕНИЦАЎ, ПРЫСВЕЧАННЕ 50-ГОДДЗЮ ПІЯНЕРСКОЙ АРГАНІЗАЦЫІ.

Фота Ул. КІТАСА.

РАСТУЦЬ ГРАМАДЗЯНЕ БУДУЧАГА

18 мая над Савецкай краінай горда залунали чырвоныя піянерскія флагі, барабанны пошчак і сярэбраныя горны абвясцілі святлае дзіцячае свята — 50-годдзе піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна. Яно пачалося юбілейнымі лінейкамі і кастрамі, а пасланцы ўсіх братніх рэспублік Савецкага Саюза, дзеці самых розных нацыянальнасцей паехалі ў Маскву, дзе ў Крамлёўскім Палацы з'езду адбыўся ўсесаюзны піянерскі збор. У яго прэзідыуме былі кіраўнікі партыі і ўрада, сакратары ЦК ВЛКСМ і кіраўнікі піянерскай арганізацыі, міністры, военачальнікі, лётчыкі-каманавы.

Гэта ім, сваім старэйшым таварышам і настаўнікам, ад імя 25 мільёнаў савецкіх піянераў рапартаваў маскоўскі школьнік Андрэй Маторын, раскажваючы аб піянерскіх справах, аб вернасці юнага пакалення Краіны Саветаў бесмяротным заветам Ул. І. Леніна, аб любові і адданасці піянераў Камуністычнай партыі.

Залаты юбілей піянерскай арганізацыі — вялікая падзея не толькі для юных ленинцаў. «Ваша піянерскае свята прыйшло ў кожны дом, у кожную сям'ю, — сказаў, выступаючы на ўрачыстым зборы савецкіх піянераў, старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Мікалай Падгорны. — Пад чырвонымі піянерскімі сцягамі расло

не адно пакаленне савецкіх людзей. Заслужаныя рабочы і вучоны з сусветным імем, патомны хлеббароб і легендарны маршал, праслаўлены каманавы і народны настаўнік — таксама ў свой час былі піянерамі, прайшлі добрую школу ў піянерскай арганізацыі».

Іх было толькі 120, юных спартакаўцаў, аб'яднаных у атрад пры мінскім камсамольскім клубе імя Камуністычнага інтэрнацыянала моладзі, які пачаў пачатак піянерскай арганізацыі ў Беларускай рэспубліцы.

Сёння беларускіх піянераў 974 тысячы. Так жа хутка, як расла іх колькасць, памнажаліся, становіліся яшчэ цікавейшымі, больш значымі і карыснымі справы юных ленинцаў. У гады разрухі, калі многія дзеці згубілі бацькоў і гадаваліся на вуліцы, піянеры разам з камсамольцамі змагаліся з беспрытульнасцю, у гады пяцігодкаў дапамагалі старэйшым ліквідаваць непісьменнасць, удзельнічалі ў стварэнні калгасаў. Няма піянераў было і сярод мужных воінаў і партызан у гады Вялікай Айчыннай вайны.

Цяжка нават пералічыць усе справы, якімі займаюцца беларускія піянеры сёння. Дружына Халхольскай сярэдняй школы Барысаўскага раёна выгадала і дала дзяржаве 17 130 качак. Пад наглядом піянераў Віцебшчыны знаходзіцца 4 300 гектараў лесу. На Брэстчыне хлоп-

чыкі і дзяўчынкі да свайго юбілею сабралі 80 тон металалому на цеплаход, які будуюць на Пінскім суднабудавніча-суднарамонтным заводзе. А ў Гродзенскім раёне піянеры разам з камсамольцамі праводзяць аперацыю «Помні тых, хто легендай аваяны» і збіраюць сродкі на будаўніцтва мемарыяльнага комплексу камсамольцам Скідальскага падполля. У школах, дамах і палацах піянераў рэспублікі працуюць клубы інтэрнацыянальнай дружбы, якія дапамагаюць беларускім дзецям умацоўваць сяброўскія сувязі з дзецьмі іншых краін свету.

Высока ацаніўшы работу па выхаванню дзяцей у духу ленинскіх заветаў і ў сувязі з 50-годдзем з дня заснавання, Радзіма ўдастоіла Усесаюзную піянерскую арганізацыю імя Ул. І. Леніна вышэйшай узнагароды — ордэна Леніна.

Напярэдадні юбілею ў друку быў апублікаваны вельмі важны і красамоўны дакумент — Пастанова Цэнтральнага Камітэта КПСС «Аб 50-годдзі Усесаюзнай піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна». У ёй вялікі, сапраўды бацькоўскі клопат, пільная ўвага да кожнага з 25 мільёнаў савецкіх піянераў. Яе чытаеш і пераконваешся, што правіла — усё лепшае дзецям — даўно стала законам у нашай краіне.

Ужо сёння мы выхоўваем чалавек будучага. Якім ён пазі-

нен быць? Перш за ўсё грамадзянінам у самым высокім сэнсе гэтага слова — узброены ўсімі багаццямі ведаў і культуры, здольны беззапаветна любіць сваю Айчыну, гатовы памнажаць здабыткі свайго народа.

Каб вырасці такога чалавек, яшчэ са школьнай парты ў яго выхоўваюць свядомую дысцыпліну, высокую культуру паводзін, сумленнасць, разуменне таго, што добрая вучоба — яго галоўны абавязак. Добра, калі дзеці яшчэ ў маленстве могуць выявіць як мага паўней свае здольнасці і схільнасці, займаюцца ў розных гуртках, удзельнічаюць у конкурсах, аглядах, віктарынах, выстаўках дзіцячай творчасці.

А здароўе дзяцей, фізічнае выхаванне? Гэта таксама вельмі важна. І партыйныя, прафсаюзныя і гаспадарчыя органы і арганізацыі ўдасканальваюць адпачынак і лячэнне дзяцей, павялічваюць колькасць загародных і гарадскіх піянерскіх лагераў.

У беларускіх школьнікаў ужо сёння ёсць 160 дамоў і палацаў піянераў, 45 станцый юных натуралістаў і тэхнікаў, 49 турыцкіх баз, сотні стадыёнаў і спартыўных комплексаў. Звыш 260 тысяч піянераў і школьнікаў штогод адпачываюць у піянерскіх лагерах і іншых здраўніцах. А на бліжэйшыя гады ўжо намечана будаўніцтва новага палаца піянераў у Мінску з цэ-

лым комплексам спартыўных збудаванняў, месцамі для правядзення піянерскіх парадаў і лінеек, дзіцячых спартыўных школ, станцый юннатаў і тэхнікаў у гарадах і раённых цэнтрах рэспублікі, стварэнне новых піянерскіх лагераў і лясных школ на берагах маляўнічых азёраў і ў сасновых барах.

Клопаты Радзімы, партыі, урада дзеці адчуваюць пастаянна. Яны — самыя вясельныя, самыя шчаслівыя ў свеце. Яны выклікаюць добрую зайздрасць у нашых сяброў з-за мяжы, якім даводзіцца знаёміцца з умовамі іх жыцця.

Калі ў рэспубліку прыязджаюць турыцкія групы суацчыннікаў з Канады або Злучаных Штатаў, амаль першая іх просьба: пакажыце, як жывуць, вучацца, адпачываюць вашы дзеці. Звычайна такія паездкі бываюць летам і турыстаў вядуць у піянерскі лагер. Развіваюцца яны са слязамі на вачах. «Мы такога дзяцінства не мелі. Ды і нашы сыны і дочки таксама».

Кожны год у піянерскім лагерах ў Беларусі адпачываюць дзеці землякоў з капіталістычных краін. Ад'язджаючы дадому, яны вязуць з сабой чырвоныя піянерскія гальштукі, якія ім павязваюць на ўрачыстай піянерскай лінейцы. Гэта самы дарагі падарунак. Ён захоўваецца гадамі, нагадваючы нашу краіну, дружалюбных, шчаслівых савецкіх піянераў.

ЦЭНТР ДЫСПЕТЧАРСКАІ СУВ'ЯЗІ

Цэнтр па ўкараненню сістэм дыспетчарскага кіравання ў сельскагаспадарчую вытворчасць створаны ў Гродна. Ён заклікае складальнікі праекты дыспетчарызацыі гаспадарак, праводзіць мантажна-наладчыныя работы сродкаў сувязі і аўтаматызацыі, ажыццяўляе доследную эксплуатацыю, рыхтаваць кадры. Цяпер тут дыспетчарскую службу маюць звыш трыста калгасаў і саўгасаў. Да канца п'яцігодкі колькасць такіх гаспадарак намечана павялічыць у чатыры разы. Такім чынам Гродзеншчына становіцца першай у Беларусі вобласцю з дыспетчарскай сувяззю ва ўсіх раёнах і гаспадарках.

Гродзенскі цэнтр — эксперыментальны. На аснове яго вопыту дыспетчарская сувязь будзе ўкараняцца ва ўсіх галінах вытворчасці рэспублікі.

ЗАКАЗ ДЛЯ ВЫСТАВКІ

Цэх доследнай вытворчасці Мінскага трактарнага завода пачаў выпуск трактараў для Міжнароднай выстаўкі «Сельгастэхніка-72», якая адкрываецца сёлета ў жніўні ў маскоўскім парку «Сакольнікі». У павільёне СССР будуць прадстаўлены лепшыя мадэлі айчынных машынабудавання. Мінчане пакажуць 10 трактараў, у тым ліку тры навішныя канструкцыі — «МТЗ-80»,

«МТЗ-82» і «МТЗ-80Х». Акрамя гэтага на чатырнаццаці трактарах «Беларусь» будзе дэманстравацца работа з агрэгатамі.

15 000 ДЫПЛОМАУ

Сёлета ў 13 вышэйшых навучальных установах Мінска атрымаюць дыпломы каля 15 тысяч выпускнікоў па 128 розных спецыяльнасцях, у тым ліку і зусім новых. Інстытуты сталіцы Беларусі рыхтуюць для народнай гаспадаркі краіны вялікі атрад спецыялістаў па эксплуатацыі аўтаматызаваных сістэм кіравання, па захаванню і тэхналогіі перапрацоўкі збожжа, па культурна-асветнай рабоце. Значна расшырана таксама падрыхтоўка спецыялістаў па электронна-вылічальнай тэхніцы, машынабудаванню і прыборабудаванню, эканоміцы.

ПРЫГАЖЭЕ ІЎЕ

Іўе — старажытны пасёлак, але ён аднаўляецца, маладзее. Там, дзе некалі стаялі прысаджысты драўляныя хаткі, выраслі шматпавярховыя сучасныя будынкi. У іх ліку Дом саветаў, універмаг, раённы вузел сувязі, дом культуры, дом быту.

Асабліва хуткімі тэмпамі забудоўваецца новая вуліца імя 50-годдзя Кастрычніка. Тут ужо з'явіліся сярэдняя школа, дзіцячы сад і яслі, аўтавакзал, шэсць шматкватэрных дамоў. А цяпер узводзяцца 24-кватэрны жылы дом, гасцініца і іншыя будынкi.

ДЛЯ ЗАВОДА У ТАЛ'ЯЦІ

На Бабруйскім заводзе гумавых тэхнічных вырабаў зманціравана і здадзена ў эксплуатацыю пачатна-механізаваная лінія па вытворчасці пракладак для аўтамабіля «Жыгулі». Выпушчана першая доследная партыя дэталей і адпраўлена ў адрас волжскіх аўтамабілебудаўнікоў. Пракладка будзе выкарыстоўвацца для герметызацыі кузава аўтамабіля.

Зараз для Волжскага аўтазавода бабруйскія хімікі выпускаюць 20 розных дэталей.

РЫХТУЕЦА НОВАЯ ЭКСПАЗІЦЫЯ

На 4 000 квадратных метраў размясцілася Выстаўка дасягненняў народнай гаспадаркі Беларусі (ВДНГ). Зараз на ёй прадстаўлена звыш 4 500 экспанатаў. Усе яны сведчаць аб небывалым росквіце самых розных галін прамысловасці і сельскай гаспадаркі рэспублікі за гады Савецкай улады.

Да 50-годдзя ўтварэння Саюза ССР у верасні пачнецца афармленне новай грандыёзнай экспазіцыі «Беларусь у брацкай сям'і саюзных рэспублік». Наглядна, мовай фактаў і лічбаў, яна раскажа аб вялікіх творчых поспехах, дасягнутых працаўнікамі Беларусі за гады апошніх пяцігодак. Ужо цяпер на ВДНГ выдудца падрыхтоўчыя работы. На выстаўцы, урачыстае адкрыццё якой запланавана на 15 снежня 1972 года, будзе некалькі новых стэндаў. Адзін з іх раскажа аб шырокіх культурных і навуковых сувязях Беларусі з брацкімі рэспублікамі. Іншыя стэнды амаль поўнасцю абновяцца. Шырэй будзе паказана хімічная, энергетычная прамысловасць, дзе за апошнія гады адзначаны асабліва вялікія дасягненні. Адзін з асноўных стэндаў — «Машынабудаванне і станкабудаванне» — абновіцца на 70 працэнтаў.

Асіповіцкі кардонна-руберайдны завод — новабудуемая пяцігодкі. Нядаўна тут атрымана першая доследная партыя кардону. Сёлета прадпрыемства дасць 15 тысяч тон дахавага кардону, які будзе выкарыстаны ў вытворчасці рубероіду. А поўная магутнасць заводу — 50 тысяч тон дахавага кардону і 125 мільёнаў квадратных метраў рубероіду ў год. Завод цалкам забяспечыць патрэбу рэспублікі ў гэтых будаўнічых матэрыялах. **НА ЗДАБІМКУ:** кардонны цэх заводу.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

БЕЛАРУСЬ НА МІЖНАРОДНАЙ АГЛЯД НАВІН АРЭНЕ

У Беларусі ў разгары турысцкі сезон. Запоўнены замежнымі турыстамі гасцініцы і кемпінгі. У мінскіх музеях і карцінай галерэі, у магазінах і на вуліцах можна сустрэць англічан, французаў, немцаў, японцаў і афрыканцаў. Больш густым патокам рухаюцца аўтобусы да мемарыяльнага комплексу «Хатынь» і да Кургана славы. У сёлетнім турысцкім сезоне Мінск наведаюць прадстаўнікі 50 краін свету.

Зусім нядаўна ў нашым горадзе пабываў традыцыйны нямецкі поезд міру. Барацьбітоў за мір, якія прыехалі да нас з розных зямляў ФРГ, цёпла сустракалі прадстаўнікі грамадскасці сталіцы. Амаль адначасова ў Мінск прыбыў поезд дружбы балгарскіх прафсаюзаў.

Тры дні ў беларускай сталіцы гасціла дэлегацыя кіраўнікоў гарадскіх партыйных арганізацый французскай камуністычнай партыі на чале з сакратаром гаркома ФКП горада Грэнобля Жанам Жыярам.

Аднак самай галоўнай, самай значнай падзеяй у развіцці міжнародных культурных сувязей нашай рэспублікі з'явіліся Дні балгарскай літаратуры ў Беларусі.

У Беларускім таварыстве дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі дэлегацыю Усенароднага камітэта балгара-савецкай дружбы на чале з вядомым пісьменнікам Балгарыі, лаўрэатам Дзімітраўскай прэміі Дзімітрам Ангелавым і першага сакратара пасольства НРБ у СССР Івана Грыгорава цёпла віталі прадстаўнікі грамадскасці нашага горада. Пасланцы братняй краіны азнаёміліся са шматграннай дзейнасцю Беларускага аддзялення Таварыства савецка-балгарскай дружбы. Актывісты таварыства расказалі гасцям аб выдатных дасягненнях эканомікі і культуры нашай рэспублікі. Потым старшыня прэзідыума Беларускага таварыства Г. Чарнушчанка адкрыў прэс-канферэнцыю. Вітаючы

гасцей, беларускі пісьменнік І. Шамякін гаварыў аб даўніх і трывалых сувязях, якія звязваюць балгар і Беларусь, аб моцных літаратурных сувязях нашых народаў.

На наступны дзень у залу Беларускай дзяржаўнай філармоніі на ўрачысты вечар, прысвечаны свята савецка-балгарскай дружбы, прыйшлі прадстаўнікі грамадскасці Мінска.

Працоўныя Беларусі, — сказаў, адкрываючы ўрачысты вечар, старшыня праўлення Саюза пісьменнікаў Беларусі Максім Танк, — праяўляюць сардэчныя пачуцці брацкай дружбы да балгарскага народа. У жыцці кожнага народа ёсць вялікія здзяйсненні, якія яркім святлом азараюць гісторыю чалавецтва. Такой падзеяй з'явілася стварэнне славянскай азбукі выдатнымі балгарскімі асветнікамі і мысліцелямі Кірылам і Мяфодзіем. Гэта мела велізарнае значэнне для развіцця асветы і культуры, нацыянальна-вызваленчай барацьбы і ўмацавання дружбы і супрацоўніцтва славянскіх народаў.

На вечары выступілі першы сакратар пасольства НРБ у СССР І. Грыгораў і балгарскі паэт Н. Вылчаў.

У час знаходжання ў Мінску балгарскія гасці мелі магчымасць азнаёміцца са славымі мясцінамі нашага горада, пабывалі ў студэнтаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ул. І. Леніна, на Мінскім гадзінніковым заводзе, дзе ўжо больш дзесяці год працуе аддзяленне Таварыства савецка-балгарскай дружбы.

У Саюзе пісьменнікаў БССР адбылася вялікая размова майстроў слова двух брацкіх народаў. Беларускія і балгарскія пісьменнікі падзяліліся творчымі планами, абмеркавалі пытанні далейшага ўмацавання сяброўскіх сувязей і расшырэння супрацоўніцтва.

Балгарскія літаратары пабывалі на ВДНГ БССР, дзе прынялі ўдзел ва ўрачыстым адкрыцці выстаўкі балгарскай кнігі. У зале Саюза мастакоў Беларусі экспанавалася вялікая фотавыстаўка, прысвечаная 90-годдзю з дня нараджэння Георгія Дзімітрава.

Дні балгарскай літаратуры ў Беларусі сведчаць аб вялікай сімпатыі, моцнай і непарушнай дружбы да балгарскага народа.

УСЕСАЮЗНАЯ НАРАДА ФІЗІКАЎ

У маі ў Мінску прайшла IV Усесаюзная нарада па цепла- і масаабмену, прысвечаная пытанням сучаснай цеплафізікі і масаабмену, тэорыі цеплаправоднасці, актуальным праблемам пераносу энергіі і рэчыва ў капілярна-порыстых целах, тэрмадынамікі неабарачальных працэсаў.

Нараду адкрыў віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук СССР, акадэмік М. Мільнiнчыкаў. Ад імя замежных вучоных удзельнікаў нарады вітаў прафесар Ілінойскага ўніверсітэта ў Чыкага Джэймс Харнет.

У рабоце нарады прымалі ўдзел акадэмік-сакратар ад-

дзялення фізіка-тэхнічных праблем энергетыкі Акадэміі навук СССР М. Стырыковіч, акадэмік-сакратар Аддзялення фізіка-хіміі і тэхналогіі неарганічных матэрыялаў Акадэміі навук СССР Н. Жаваранкаў, прэзідэнт Акадэміі навук БССР М. Барысевіч, вядныя вучоныя Масквы, Ленінграда, Акадэміі навук СССР, акадэміі навук, вышэйшых навучальных устаноў, даследчых арганізацый саюзных рэспублік, каля ста вучоных з Балгарыі, Венгрыі, ГДР, Польшчы, Румыніі, Чэхаславакіі, Югаславіі, Англіі, Індыі, Канады, ЗША, Францыі, ФРГ, Японіі і іншых краін.

САМІ ГАСПАДАРЫ

Мільгаюць на вуліцах Мінска стракатыя аўтобусы з нумарамі самых розных краін. Паказваючы гасцям старажытны і малады Мінск, гід абавязкова падвядзе іх да прыгожага сучаснага будынка. Гаспадары яго — дзеці Беларускай сталіцы. Нездарма на яго фасадзе шыльда — «Кінагэатр «Піянер».

Спецыялізаваныя дзіцячыя кінатэатры ёсць у вялікіх і малых гарадах Беларусі. І ўсё-такі мінскі «Піянер» — кінатэатр асаблівы. У мінулым годзе «Піянер» прымаў удзельнікаў усесаюзнай нарады — семінара дырэктараў і педагогаў дзіцячых кінатэ-

атраў. І людзі, якія выдатна ведаюць работу такіх устаноў, захапляліся кінатэатрам гэтак жа, як захапляюцца ім турысты. Нарада прызнала мінскі «Піянер» лепшым дзіцячым кінатэатрам краіны.

Хутка сюды пачалі прыходзіць пісьмы з Масквы, Ніжняга Тагіла, Кіравабада і далёкага сібірскага гарадка Усолье. У кожным з іх просьба падзяліцца вопытам работы. У мінскім кінатэатры стараюцца дабіцца таго, каб дзецям было цікава, каб хлопчыкі і дзяўчынкі прыходзілі сюды не толькі паглядзець новы фільм, але каб «Піянер» стаў месцам адпачынку, іх клубам.

Кожны можа знайсці тут што-небудзь для сябе. У мяне сабралася цэлая калекцыя абанементаў, запрашалых білетаў, праграмак розных клубаў і лекторыяў, якія працуюць пры кінатэатры. Вось абанемент, на першай старонцы якога дзяўчынка ў чырвонай шапачцы. Гэта Алёнка, гераіня любімай дзіцячай казкі. Так называецца кінаклуб для малышоў. Кожны месяц Алёнка падмаецца на сцэну кінатэатра і сустракае гасцей. А яны, зразумела, вельмі рады сустрэчы з гаспадыняй клуба. Роль Алёнкi выконвае вучаніца першага класа школы № 4 Люда Мірачыцкая. Яна

падбірае сваім сябрам цікавыя, вясёлыя кінафільмы: «Айбаліт-66», «Казка аб страшаным часе», «Горад майстроў», «Казка пра цара Салтана». Алёнка дае сваім гасцям заданні: зрабіць цікавы малюнак па толькі што ўбачанай казцы, адказаць на пытанні віктарыны. Для самых маленькіх тут працуе кінатэатр мультыплікацыйнага фільма «Бураціна», перасоўны кінатэатр «Малютка». Для школьнікаў старэйшага ўзросту ёсць кінаклуб «Дружны» і кіналекторыі «Заўсёды гатовы».

Для старшакласнікаў ёсць клубы «Маё прызвание», «Закон і ты». Для юных ама-

тараў музыкі працуе лекторыі «У свеце выдатных мелодый», для тэатралаў — лекторыі «Пры святле рампы». Тым, хто любіць літаратуру, адрасаваны тэматычныя прагляды фільмаў «Літаратурныя героі на экране». Усяго такіх клубаў і лекторыяў у кінатэатры цяпер каля дваццаці. У іх рабоце прымаюць удзел педагогі і юрысты, акцёры і рабочыя.

Дзеці любяць свой кінатэатр. У іх свой орган «Улады» — савет клуба, свая газета. Члены клуба юных саброў кіно складаюць, напрыклад, увесь штат кінатэатраў-спадарожнікаў «Піянера», які працуюць у шаснаццаці школах Мінска. Касіры, адміністратары, кінамеханікі — тут самі дзеці.

Б. ГЕРСТАН.

28 мая —

Дзень
пагранічніка

На поўначы і на поўдні, на захадзе і на ўсходзе ўздоўж рубяжоў нашай неабсяжнай краіны стаяць воіны ў зялёных шапках—савецкія пагранічнікі. Яны надзейна ахоўваюць дзяржаўную граніцу СССР—парушальнікі яе не застаюцца незаўважанымі ні на сушы, ні на моры, ні ў паветры.

Савецкія пагранічнікі першымі сустрэлі ворага ў чэрвені 1941 года. Яны не адступілі, стаялі насмерць. Імёны герояў-пагранічнікаў носяць сёння многія заставы. На гэтым здымку вы бачыце групу пагранічнікаў на адпачынку.

Фота Я. МАКАРЧУКА.

У 1971-ым годзе ў прафсаюзных здарэньнях Беларусі адпачывала каля 120 тысяч чалавек. Сёлета гэта лічба ўзрастае.

Пабудаваны новы корпус на 268 месцаў у санаторыі імя Леніна ў Бабруйску. Цяпер тут адначасова могуць адпачываць і лячыцца 520 чалавек. Новыя корпусы выраслі ў дамах адпачынку «Чонкі», «Беларусь», «Орша».

Звычайна перад сям'ёй узнікае праблема: як уладкавацца з дзецьмі ў час адпачынку? Цяпер ждановіцкі дом адпачынку «Беларусь» прызначаны для водпуску бацькоў з дзецьмі. 10 тысяч сем'яў змогуць прывесці свае водпускі ў дамах адпачынку «Пухавічы», «Рось», «Орша». Павялічваецца продаж пучэвак тым, хто жадае праводзіць суботу і нядзелю ў дамах адпачынку.

Тысячы людзей штогод імкнуча да традыцыйных мінеральных крыніц. А між тым беларускія мінеральныя воды (хларыдна-натрыевая, хларыдна-сульфатна-натрыевая і хларыдна-кальцыева-магніевая) нічым не горшыя. Імі паспяхова лечыць хваробы сардэчна-сасудзістай і нервовай сістэмы, страўніка, рухальнага апарату. З адкрыццём гэтых крыніц Беларусь становіцца адной з самых «курортных рэспублік».

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

ЛОШНІЦКІ
КОМПЛЕКС

У маляўнічай мясціне Барысаўскага раёна, непадалёк ад вёскі Лошніца, натужна гудуць машыны, бульдозеры, экскаватары, з ранку да вечара не змаўкаюць галасы людзей. Тут ідзе будаўніцтва буйнейшага ў краіне прамысловага комплексу па вытворчасці свініны.

Як вядома, XXIV з'езд Кампартыі краіны паставіў задачу значна павялічыць за пяцігодку вытворчасць мяса. Каб дасягнуць гэтага, мяркуюцца пачаць будаўніцтва буйных жывёлагадоўчых комплексаў. Адзін з такіх аб'ектаў і ўзводзіцца ў Барысаўскім раёне. Ён складаецца з трох асноўных частак: камбіната па гадоўлі і адкорму свіней, камбінормавага заводу і жылога пасёлка.

Аснова комплексу — камбінат па гадоўлі і адкорму жывёлы. Тут штогод будзе ўтрымлівацца 108 тысяч свіней. Іх кармленне арганізуюцца на навуковай аснове. Выпуск высокакапаўных вільготных камбінормаў наладзіць завод, які размесціцца побач. Непадалёк прадугледжана будаўніцтва племянной фермы.

Свінагадоўчая ферма зойме 19 асноўных будынкаў. Да яе прымыкнуць дапаможныя памяшканні — ветэрынарны пункт, склад камбінормаў, ачышчальныя збудаванні. Тут жа размесціцца рамонтна-механічны двор.

Гадавы аб'ём вытворчасці свініны на прадпрыемстве складзе каля 130 тысяч цэнтнераў, а аб'ём рэалізацыі прадукцыі — 21 мільён рублёў.

Для рабочых комплексу запраектаваны і ўзводзіцца жылы пасёлак. Ён зменіць выгляд вёскі Лошніца. Для яе жыхароў ствараюцца ўсе камунальныя выгоды, якімі карыстаюцца гараджане. Цэнтральную частку вёскі ўпрыгожыць мікрараён, забудаваны пяціпавярховымі жылымі дамамі. Будуць узведзены дом культуры, школа, дзіцячы сад-яслі, аддзяленне сувязі, камбінат бытавога абслугоўвання, лазня, паліклініка, гасцініца, гандлёвы цэнтр. Уключаны ў праект і спартыўныя збудаванні: закрыты плавальны басейн і спартыўная пляцоўка.

Цяпер у Лошніцы ідуць будаўнічыя работы. Узводзіцца сталовая, кацельня, механічныя майстэрні, закладваюцца падмуркі грамадскіх памяшканняў. Будуюцца

першы стокватэрны жылы дом, пракладваюцца дарогі.

М. ІВАНОУ.

ДАПАМАГАЮЦЬ
ДЭПУТАТЫ

Пры Саветах дэпутатаў працоўных—органах народнай улады ў нашай краіне—дзейнічаюць спецыяльныя дэпутацкія камісіі па справах моладзі. У рэспубліцы такія камісіі ёсць у Вярхоўным Савеце і ў 186 абласных, раённых і гарадскіх Саветах дэпутатаў працоўных. Чым займаюцца гэтыя камісіі, хто ўваходзіць у іх? Аб гэтым можна даведацца, пазнаёміўшыся з работай дэпутацкай камісіі па справах моладзі Лагойскага раённага Савета дэпутатаў працоўных.

У раёне больш за 300 буйных вёсак і два гарадскія пасёлкі. Таму і насельніцтва тут пераважна сельскае. Моладзь у асноўным занята ў сельскагаспадарчай вытворчасці. Гэта, зразумела, знаходзіць сваё адлюстраванне ў дзейнасці камісіі. Ёй даводзіцца займацца літаральна ўсімі пытаннямі жыцця моладзі раёна. Задачай нумар адзін, якую вырашаюць разам органы народнай асветы, з'яўляецца пераход да абавязковай усеагульнай сярэдняй адукацыі. Дакладней кажучы, пераход гэты ў раёне, як і па ўсёй краіне, заканчваецца. І немалая заслуга тут дэпутацкай камісіі па справах моладзі.

Разам з раённым аддзелам народнай асветы, педагогамі, прадстаўнікамі камсамола члены камісіі на сваіх пасяджэннях абмяркоўвалі найбольш важныя праблемы арганізацыі сістэмы адукацыі ў раёне. Па іх прапанове былі пабудаваны тры новыя сярэдняй школы. Цяпер заканчваецца будаўніцтва выдатнага памяшкання Пleshчаніцкай дзесяцігодкі больш чым на тысячу месцаў. Хутка распачнецца будаўніцтва новых сучасных школ у вёсках Калачы і Каменка. Ужо сёлета сярэдняй школы раёна прымуць у дзевятыя класы каля 80 працэнтаў тых, хто канчае васьмігодку. Астатнія працягваюць вучобу ў сельскіх і гарадскіх прафесійна-тэхнічных вучылішчах.

Камісія клопаціцца і пра тых, хто ў свой час не атрымаў сярэдняю адукацыю і зараз працуе на вытворчасці. Такія юнакі і дзяўчаты ёсць у калгасах і саўгасах, на прадпрыемствах раёна. Яны заканчваюць дзесяцігодку ў

Лагойскай завочнай школе, якая мае 35 кансультацыйных пунктаў ва ўсіх буйных вёсках.

Займаецца камісія і пытаннямі ўладкавання моладзі на работу—у гэтай справе яна мае адпаведныя правы. На пасяджэнні камісіі штогод запрашаюць старшынь калгасаў, дырэктароў саўгасаў і прамысловых прадпрыемстваў. Сумесна яны распрацоўваюць план працаўладкавання выпускнікоў школ. Пры гэтым улічваюцца патрэбы кожнай гаспадаркі ў рабочых кадрах, прафесійная арыентацыя мясцовых школ, пажаданні саміх школьнікаў.

Сёлета сярэдняй і васьмігадовай школы раёна скончаць больш за 2 тысячы юнакоў і дзяўчат. З папярэдніх гутарак з выпускнікамі відаць, што больш за ўсё іх вабяць механізатарскія прафесіі. Магчыма, у гэтым адлюстравалася тое, што большасць сельскіх школ у працэсе навучання даюць вучням навыкі механізатарскай работы, а магчыма, проста імкненне моладзі да тэхнікі. Многія з задавальненнем ідуць на жывёлагадоўчыя фермы і ў паліводства. Тым больш, што і там аўтаматызацыя і механізацыя амаль поўнасьцю замянілі цяжкую ручную працу.

Гарадскую моладзь запрашаюць і прамысловыя прадпрыемствы раёна: прамкамбінат, аўтабаза, аддзяленні «Сельгастэхнікі», камбінаты бытавога абслугоўвання, якія, дарэчы, ёсць ва ўсіх вёсках раёна.

Штогод шмат моладзі едзе на вучобу ў вышэйшыя навукальныя ўстановы. Толькі па накіраваннях калгасаў, саўгасаў, прамысловых прадпрыемстваў раёна ў інстытутах і універсітэтах займаюцца каля 500 юнакоў і дзяўчат. 150 з іх—калгасныя стыпендыяты, яны навучаюцца за кошт сваіх гаспадарак.

Члены камісіі бываюць амаль на ўсіх прадпрыемствах і ва ўсіх гаспадарках раёна. Яны цікавяцца, як ахоўваюцца правы падлеткаў.

Хто ж уваходзіць у склад камісіі? Зразумела, большасць яе складаюць маладыя дэпутаты. Гэта 28-гадовая звеністая саўгаса «Селішча» Рэгіна Іванец, маладая даярка калгаса імя Дзяржынскага Ядзвіга Жук, 25-гадовы Пётр Пётух, токар Міхаіл Балцэвіч і іншыя. Такое шырокае прадстаўніцтва моладзі ў дэпутацкай камісіі дазваляе больш правільна вырашаць пытанні жыцця юнакоў і дзяўчат раёна.

В. НЯЎЗОРАВА.

«ЖЫГУЛ»
НА ВЁСЦЫ

Расце парк уласных аўтамабіляў у жыхароў Івацэвіцкага раёна. У адным толькі Быценьскім сельсавеце ўладальнікамі легкавых аўтамашын «Жыгулі» нядаўна сталі пастух Васіль Ляўчук, механік Леанід Анішчык, настаўніца Тамара Макарэвіч, гадоўні ўрач сельскай бальніцы Васіль Еўдасюк. Асабістыя «Жыгулі» набылі таксама пенсіянер з вёскі Альба Іван Піскун, муляр калгаса «40 год Кастрычніка» Мікалай Кручко, урач Целяханскай пасялковай бальніцы Мікалай Стрыбук. За тры месяцы жыхары раёна набылі дзевятнаццаць легкавых аўтамашын.

Цяпер у асабістым карыстанні грамадзян раёна знаходзіцца больш ста легкавых аўтамабіляў і больш чатырох тысяч матацыклаў. У планы вы аддзельна раўвыканкома працягваюць паступаць заяўкі на набыццё новых аўтамабіляў і матацыклаў.

А. ЛАЎРЫНЮК.

КАНЦЭРТ
У ГОНАР
ШАФЭРА

Старажылы вёскі Цырын, цэнтральнай сядзібы калгаса «Ленінскі шлях» Карэліцкага раёна, яшчэ памятаюць, як упершыню ў калгасе пасля Вялікай Айчыннай вайны з'явілася аўтамашына — грузавік ГАЗ-63. Для вёскі гэта была цэлая падзея. За руль першай калгаснай аўтамашыны сеў мясцовы хлопец Уладзімір Алексіевіч.

З таго часу прайшло дваццаць год. Даўно ўжо спісана тая, першая аўтамашына. І не адна, а дзесяткі аўтамашын перавозіць цяпер калгасныя грузы. Але паранейшаму за рулём адной з іх сядзіць Уладзімір Алексіевіч, старэйшы шафёр калгаса.

Нядаўна адбылася ўрачыстасць, прысвечаная працоўнаму юбілею калгаснага шафэра. Уладзіміру Алексіевічу пад апладысменты прысутных павязалі чырвоную стужку ветэрана працы. З цёплымі словамі прывітання і віншаванняў да яго звярнуліся старшыня калгаса, таварышы па працы. Ад імя праўлення калгаса Уладзіміру Алексіевічу быў уручаны каштоўны падарунак, у яго гонар быў дадзены канцэрт мастацкай самадзейнасці.

П. САЧЫЎКА.

КЛІЧА ЗВАНOK
У АЎДЫТОРЫ

Біяграфія Салігорскага горнахімічнага тэхнікума багатая і цікавая. За дзесяць год навукальная ўстанова, лічэ з'явілася новай для рэспублікі, падрыхтавала каля п'ятары тысячы тэхнікаў розных спецыяльнасцей. Яны паспяхова працуюць не толькі ў Салігорску, але і на іншых прадпрыемствах краіны. У гэтым годзе на дзённым і вечэрнім аддзяленнях тэхнікума займаюцца звыш 1 100 юнакоў і дзяўчат. Давытліваць і прагі пошуку — асабліваецца характарай будучых шахцёраў. Яны настойліва імкнуча выкарыстаць на практыцы атрыманыя ў тэхнікуме веды. Механік рамонтна-механічнага цэха камбіната «Беларускаліт» А. Тромпель так выканаў свой дыпломны праект, што прапановы яго тут жа былі ўжаранены ў вытворчасць. На практыцы быў выкарыстаны і курсавы праект лабаранткі А. Вяргейчык.

У тэхнікуме створаны ўсе неабходныя ўмовы для заняткаў. Тут ёсць прасторная чытальная зала, бібліятэка, у якіх налічваецца 27 тысяч тамоў рознай літаратуры, лабараторыі, дзе можна прывесці любы дослед. У калгасах і кабінетах аглядаюцца навукальныя дыяфілімы, а ў актавай зале—шырокаэкранныя мастацкія. У тэхнікуме ёсць выдатная спартыўная зала. У ёй атрымалі спартыўныя разрады тысячы юнакоў і дзяўчат. НА ЗДЫМКУ: адзін з навучанцаў тэхнікума выдатнік Анатоль МАЛОЧКА знаёміцца з макетам праходкі вертыкальнага ствала шахты.

Фота П. НАВАТАРАВА.

НАШЫ МЭТЫ — ДРУЖБА,

У прэзідыум пленума былі абраны: старшыня прэзідыума Беларускага таварыства Р. ШЫРМА, рэдактар газеты «Літаратура і мастацтва» Л. ПРОКША, рэдактар газеты «Голас Радзімы» В. МАЦКЕВІЧ, адказны сакратар таварыства «Украіна» Т. ЛОМАЎЦАВА, намеснік міністра культуры БССР А. ВАНІЦКІ, адказны сакратар Савета камітэта па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом А. ВЕРАСАЎ, прафесар Л. АБЕЦЭДАРСКІ, адказны работнік ЦК КПБ М. ЛАЗОУСКІ, старшыня прэзідыума Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі Г. ЧАРНУШЧАНКА, намеснік старшыні праўлення Латвійскага камітэта па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом Я. ЦЭРПС, намеснік старшыні праўлення Літоўскага камітэта па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом В. КАЗАКЯВІЧУС, артыстка Т. ШЫМКО. На трыбуне пратаіерэй Я. МІСЯЮК.

«Беларускае таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом вядзе вялікую і адказную работу па ўстанаўленню і ўмацаванню кантактаў з патрыятычнай беларускай эміграцыяй ва ўсіх кутках свету. Таварыства падтрымлівае дзелавыя сувязі з такімі масавымі прагрэсіўнымі арганізацыямі суайчыннікаў за рубяжом і іх друкаванымі органамі, як Федэрацыя рускіх канадцаў і газета «Вестник», культурны цэнтр імя Горкага ў Мантэвідэо, Цэнтральнае кіраўніцтва клубамі ў Буэнас-Айрэсе і газета «Родной голас», Рускі культурны цэнтр, Араў-парк, рэдакцыя газеты «Русский голас», Руска-амерыканскі аб'яднаны камітэт у Чыкага, Руска-амерыканскі камітэт у Кліўлендзе і іншыя арганізацыі і клубамі ў ЗША, Славянскае таварыства дружбы ў Англіі, Рускі грамадскі клуб і рэдакцыя часопіса «Дружба» ў Сіднеі, Руска-славянскае культурнае таварыства ў Аўстрыі, Саюзы суайчыннікаў «Бярозка» і «Рамонак» у ФРГ, з некаторымі таварыствамі ў Галандыі і іншымі арганізацыямі і клубамі, у дзейнасці якіх актыўны ўдзел прымаюць суайчыннікі-беларусы.

Культурныя сувязі з гэтымі арганізацыямі значна пашырыліся за апошнія гады і будуць развівацца і надалей.

(З матэрыялаў IV пленума Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом).

ЗА РАСЧЫНЕННЫМІ вокнамі ўтульнай залы пасяджэнняў Дома дружбы ў Мінску фарбамі бэзу буяе яркі майскі дзень. Ахутаны духмяным пахам цвіце ў двары язмін. У паветры павольна кружыць першы пух тапалінай квецені. А перад вачыма сабраўшыся ў зале людзей нібыта паўстаюць іншыя краіны, іншыя мясціны і фарбы. Здаецца, яны бачаць то суровыя горныя хрыбты і маўклівыя лясы Канады, то каменныя джунглі амерыканскіх гарадоў, бясконцыя прэрыі Лацінскай Амерыкі, то гарачыя аўстралійскія пяскі.

Усюды ў гэтых месцах, як і ў іншых вялікіх і малых краінах, пасяліліся тысячы беларусаў, якіх раскідаў на свеце нялёгка эмігранцкі лёс.

У працы і клопатах праходзіць іх жыццё. Бывае нялёгка, бываюць і ўдачы. Аднак і ў горы і ў радасці яны ні на хвіліну не забываюць сваю далёкую Радзіму, Беларусь. Тут пачатак іх жыцця, сюды і дагэтуль цягнуцца іх думкі. Для многіх нашых суайчыннікаў галоўнай мэтай жыцця стала паездка на Радзіму. Якая яна зараз, іх Беларусь, як жывецца іх родным і сваякам?

І ляцаць у Беларусь пісьмы са штэмпелямі дзесяткаў краін, дзе расказы пра нялёгка лёс чужынцаў і пытанні, пытанні... Частка карэспандэнцыі ідзе на адрас Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом, рэдакцыя газеты «Голас Радзімы» і радыёстанцыі «Савецкая Беларусь». Сюды ж, як правіла, завітаюць і тыя суайчыннікі, якія

з турыстычнымі групамі або па прыватных візах прыязджаюць у Беларусь. Супрацоўнікі Таварыства і журналісты адказваюць на ўсе пытанні, што бываюць у пісьмах, турыстычным групам прадастаўляюцца магчымасць убачыць розныя бакі нашага жыцця. Ім паказваюць прадпрыемствы і школы, калгасы і музеі, знаёмяць з цудоўным Мінскам і іншымі гарадамі Беларусі.

А як зрабіць, каб падобныя сувязі сталі яшчэ мацнейшымі, каб у любой далечыні беларусы-суайчыннікі не адчувалі сябе назаўсёды адарванымі ад Радзімы, як дапамагчы развясці ў вачах некаторых з іх той туман хлусні аб Беларусі, які часам перашкаджае бачыць усю веліч пераўтварэнняў, што адбыліся ў іх родным краі за гады Савецкай улады? Аб гэтым і па іншых пытаннях ішла размова на IV пленуме Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом, які адбыўся ў маі ў памяшканні Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі.

У зале прадстаўнікі шматлікіх арганізацый — грамадскіх членаў Таварыства. Імі з'яўляюцца міністэрствы асветы, культуры, аховы здароўя, сацыяльнага забеспячэння, творчыя саюзы БССР, буйнейшыя прадпрыемствы, музеі, культурныя і навуковыя ўстановы, інстытуты, камітэты ветэранаў вайны, абароны міру, Чырвонага Крыжа, маладзёжных арганізацый, «Інтурыст». Іх на пленуме прадстаўлялі адказныя кіруючыя работнікі.

Сярод прысутных таксама — намеснік міністра культуры

БССР Арсен Ваніцкі, пісьменнікі Янка Брыль, Тарас Хадкевіч, Алесь Бачыла, Леанід Прокша, народная артыстка СССР Тамара Шымко і народная артыстка БССР Зінаіда Браварская, народны артыст рэспублікі Сцяпан Бірыла, кампазітар Генрых Вагнер, прафесар, доктар гістарычных навук Лаўрэнцій Абецэдарскі, кандыдат гістарычных навук Васіль Раманоўскі і іншыя дзеячы культуры і навукі Беларусі.

На пленум прыбылі госці: адказны сакратар Савета камітэта па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом Вітаўтас Казакявічус і Фердзінандас Каазанас, намеснік старшыні Латвійскага камітэта па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом Ян Цэрпс, адказны сакратар таварыства «Украіна» Тацяна Ломаўцава. Нават просты пералік пры-

Выступае Рыгор ШЫРМА.

сутных на пленуме сведчыць аб адной з галоўных тэндэнцый, якая назіраецца зараз у асяроддзі беларускай эміграцыі. За апошнія гады значна ўзраслі духоўныя запатрабаванні нашых суайчыннікаў, іх жаданне атрымаваць як мага больш прайздзейнасна інфармацыі пра родную Беларусь. І, перш за ўсё, пра дасягненні яе культуры і эканомікі.

Гэтая думка была падкрэслена ў справядным дакладзе аб рабоце Таварыства за перыяд з красавіка 1969 года, з якім выступіў нязменны стар-

шыня Прэзідыума Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом Рыгор ШЫРМА. Як вядома, нядаўна беларуская грамадскасць святкавала яго 80-годдзе, аднак Рыгор Раманавіч, нягледзячы на ўзрост, не пакідае сваёй актыўнай дзейнасці ў Таварыстве.

У справядчы аб рабоце Таварыства ён адзначыў, што за прайшоўшы перыяд праведзена вялікая работа па развіццю і ўмацаванню культурных сувязей з прагрэсіўнымі арганізацыямі, клубамі, зямляцкімі групамі суайчыннікаў, а таксама іх друкаванымі органамі. Мінюлыя гады былі азнаменаваны падзеямі, важнымі не толькі для нашай краіны, але і для ўсяго свету. Гэта перш за ўсё стогадовы юбілей з дня нараджэння Ул. І. Леніна, XXIV з'езд КПСС.

Беларускае таварыства, рэдакцыя газеты «Голас Радзімы» і радыёстанцыя «Савецкая Беларусь» дапамагалі прагрэсіўным арганізацыям землякоў за рубяжом лепш падрыхтавацца і адзначыць гэтыя важныя падзеі. На старонках газеты, у перадачах радыёстанцыі і іншых інфармацыйных матэрыялах сістэматычна змяшчаліся артыкулы аб жыцці і дзейнасці правадыра сусветнай рэвалюцыі, расказвалася аб тым, як яго ідэі ажыццяўляюцца ў сённяшнім дні рэспублікі. Падрабязна каменціраваліся і рашэнні партыйных з'ездаў.

Нашых землякоў цікавіць усё, што датычыць культурнага жыцця на іх Радзіме. Каб дапамагчы ім лепш пазнаёміцца з культурнымі здабыткамі рэспублікі, Беларускае таварыства накіроўвала ў прагрэсіўныя арганізацыі суайчыннікаў і бібліятэкі клубу тысячы тамоў мастацкай, навукальнай, даведачнай і грамадска-палітычнай літаратуры. Вялікі інтарэс у нашых землякоў выклікаюць фотавыстаўкі і фотатадборкі аб Беларусі, якія таксама дасылае за мяжу Таварыства.

У адрас Таварыства часта приходзяць просьбы прыслаць тыя ці іншыя мастацкія або дакументальныя фільмы аб Беларусі савецкага часу. Такія кінастужкі пасылаюцца ў Канаду, ЗША, Англію, ФРГ, Аўстралію, Уругвай.

Некаторыя з суайчыннікаў перад тым, як прыехаць у Беларусь, доўга вагаюцца. Іх адольваюць сумненні і нават страх перад будучай сустрэчай, які наганяюць на іх розныя нацыяналістычныя «дзеячы». Мабыць, такім нашым землякам дапамо-

жа дакументальны фільм «Землякі на Радзіме», які пачала здымаць кінастудыя «Беларусь-фільм». З яго можна будзе даведацца, што колькасць турыстаў-суайчыннікаў у Беларусі расце з кожным годам. Толькі за два апошнія гады Радзіму наведалі каля 1 200 эмігрантаў і перамешчаных асоб, кожнае лета да таго ж у Беларусь на адпачынак прыязджаюць дзеці землякоў з Англіі, Бельгіі, ФРГ, Францыі, Галандыі, Фінляндыі і іншых краін Еўропы.

Усіх гасцей мы сустракаем ветліва, дапамагам ім лепш пазнаёміцца з Беларуссю. Можна прывесці сотні выказванняў і пісьмаў з удзячнасцю землякоў за аказаны ім цёплы прыём.

Падобныя сувязі ў вялікай ступені садзейнічалі таму, што сярод беларускай эміграцыі ў апошнія гады ўсё больш расце інтарэс да прайздзейнасна інфармацыі аб Радзіме. Нашы землякі атрымліваюць пісьмы ад родных і сваякоў, што жывуць у Беларусі, чытаюць артыкулы ў прагрэсіўных эмігранцкіх выданнях, «Голас Радзімы», слухаюць радыёперадачы радыёстанцыі «Савецкая Беларусь». З гэтых крыніц яны даведваюцца, як рэзка ўзрос за гады Савецкай улады матэрыяльна-культурны ўзровень жыцця беларускага народа. Асабліва багаты ўражанні прывозіць нашы суайчыннікі з турыстычных паездак на Радзіме.

«Дома, у Дзятройце, бацькі чакалі мяне з нецярпліваасцю, — піша Вольга Асіюк са Злучаных Штатаў Амерыкі. — Калі я прыехала, мы прагаварылі да раніцы. Я расказвала ім аб тым, што ўбачыла на Радзіме — прыгожыя шматпаварховыя гарады, у якіх маса зеляніны і татое чыстае паветра, пра вялікія магазіны і выдатны грамадскі транспарт, пра тое, якая магчымасць ёсць у Савецкім Саюзе для вучобы і адпачынку».

«За час маёй паездкі па Савецкаму Саюзу і Беларусі я ўбачыў многа добрага, цікавага і павучальнага. У поўнай меры ацаніў тую хуткасць, з якой савецкія людзі аднавілі ўсё разбуранае вайной, захапляючы чыстымі і зялёнымі гарадамі. Вельмі змянілася і вёска, — гэта словы з пісьма ў рэдакцыю С. Чаркаса з Канады.

Вельмі плённымі для наладжвання дружалюбных кантактаў з суайчыннікамі за рубяжом бываюць паездкі за мяжу савецкіх грамадзян. Яны

МІР І СУПРАЦОЎНІЦТВА

наведваюць сваіх родных, якія жывуць у Канадзе, ЗША, краінах Еўропы. Такія паездкі таксама садзейнічаюць таму, што нашы суайчыннікі атрымліваюць праўдзівую інфармацыю аб жыцці Савецкай Беларусі.

Вось чаму нават самі кіраўнікі нацыяналістычных арганізацый за мяжой вымушаны адзначыць, што яны ўсё больш губляюць аўтарытэт сярод землякоў-беларусаў. Глеба ўходзіць з-пад ног усялякага роду былых здраднікаў і цяперашніх паклёпнікаў.

Разам з тым расце папулярнасць прагрэсіўных эмігранцкіх арганізацый, якія падтрымліваюць цесныя культурныя кантакты з Радзімай.

Дзейнасць Беларускага таварыства, як падкрэсліў у заканчэнне даклада Рыгор Шырма, будзе расшырацца і надалей, бо яна садзейнічае не толькі наладжванню культурных адносін з суайчыннікамі, а наогул устанаўленню добрасуседскіх і дружэлюбных узаемаадносін паміж Савецкім Саюзам і іншымі краінамі, спрыяе справе міру.

Аб наладжванні культурных сувязей з суайчыннікамі за рубяжом як аб адной з форм барацьбы за мір гаварылі таксама і іншыя прамоўцы. **Адказны сакратар Беларускага камітэта абароны міру Тамара АСІНЕНКА**, напрыклад, расказала прысутным аб дзейнасці савецкага фонду міру і аб укладзе, які робяць у яго працоўныя Беларусі. Яна паведала, што толькі летась сярод насельніцтва Беларусі было сабрано ў фонд міру каля мільёна рублёў. Пасільны ўклад у стварэнне фонду міру, сродкі якога ідуць на дапамогу народам В'етнама, сем'ям палітычных зняволеных у Грэцыі і іншых краінах, на фінансаванне міжнародных кангрэсаў і сімпозіумаў прыхільнікаў міру і іншых мэты, уносяць нашы суайчыннікі за мяжой.

На трыбуну ўздзімаецца праціерэй, настаіцель Мінскага кафедральнага сабора Яўген МІСЯЮК. Ад імя рускай праваслаўнай царквы ён перадае прывітанне ўсім суайчыннікам, што жывуць далёка за межамі Радзімы. І зноў у зале гучаць словы аб міру, аб дружбе паміж усімі людзьмі. Барацьба за мір — святая справа як усіх веруючых, так і атэістаў. Руская праваслаўная царква, якая мае свае аддзяленні гмалы ва ўсіх краінах, дзе знаходзяцца нашы землякі, далучае ў гэтым

свае намаганні да дзейнасці іншых арганізацый і ў тым ліку Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом.

Аўтар вядомай нашым чытачам кнігі аб здрадніцкай дзейнасці беларускіх нацыяналістаў «Саўдзельнікі ў злачынствах» **кандыдат гістарычных навук Васіль РАМАНОЎСкі** ў сваім выступленні расказаў аб тым, як цяжка нашым суайчыннікам часам даведацца аб сапраўдным стане жыцця на іх Радзіме. На Захадзе выпускаецца шмат «даследчай літаратуры», у якой фальсіфікуецца гісторыя Вялікай Айчыннай вайны. Аўтары гэтых правакацыйных выданняў усімі сродкамі ўхваляюць дзейнасць гітлераўскіх армій і прыніжаюць значэнне вызваленчага подзвігу Савецкай Арміі, якая выратавала свет з цемры фашысцкага нашэсця. Яны ні слова не гавораць аб масавым подзвігу беларускага народа ў гады вайны, аб ролі Беларусі, як рэспублікі-партызанкі.

Не менш актыўны зарад хлусні часам тояць у сабе і «даследаванні» сучаснай гісторыі нашага краю. У іх наўмысна скажаецца нацыянальная палітыка Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, падтасоўваецца лічбовы матэрыял, які датычыць развіцця эканомікі Савецкіх рэспублік.

Робіцца ўсё гэта з адной мэтай — перашкодзіць росту аўтарытэту Савецкай краіны і тым самым аслабіць яе ўплыў на рашэнне важнейшых міжнародных праблем міру. У такой абстаноўцы праўдзівая інфармацыя аб сённяшнім дні Беларусі, якую дасылае землякам Беларускае таварыства, мае асабліва вялікае значэнне.

Культурныя кантакты, якія ажыццяўляе з прагрэсіўнымі арганізацыямі суайчыннікаў за рубяжом Беларускае таварыства, з кожным годам набываюць новыя формы, становяцца больш разнастайнымі і цікавымі. У гэтай рабоце таварыству аказваюць дапамогу многія культурныя ўстановы і творчыя саюзы рэспублікі. **Намеснік міністра культуры БССР Арсен ВАНІЦКІ**, які выступіў на пленуме, расказаў, як расшыраюцца міжнародныя культурныя сувязі Беларусі.

У адрас Таварыства часта прыходзяць пісьмы ад землякоў, дзе яны расказваюць аб сваіх хваляючых сустрэчах з савецкімі артыстамі, якія гаспадаруюць за рубяжом. Такія сустрэчы заўсёды выдатна падзея ў жыцці эмігрантаў. Таму нашым землякам цікава будзе

даведацца, што сёлета шляхі савецкага мастацтва прывядуць беларускіх артыстаў у ЗША, Канаду, Фінляндыю, Францыю і іншыя краіны. За межы СССР высялаюцца выстаўкі выяўленчага мастацтва, народнай творчасці. Беларускія скульптары рыхтуюць для Араў-парку помнік Янку Купалу, які мяркуецца адкрыць у гонар 90-годдзя з дня нараджэння песняра Беларусі.

Культурныя сувязі з суайчыннікамі, як адзначыў А. Ваницкі, ў апошнія гады ўсё больш набываюць двухбаковы характар. Так, напрыклад, наша зямлячка з Францыі Надзея Лежэ часта дасылае свае карціны ў Савецкі Саюз. Хутка ў Мінску адкрыецца выстаўка работ мастакоў мужа і жонкі Лежэ, прысвечаная жыццю і дзейнасці Ул. І. Леніна. У СССР будзе дэманстравана таксама калекцыя копій шэдэўраў Луура, якая належыць Н. Лежэ.

З вялікай увагай праслухалі ўдзельнікі пленума выступленне пенсіянера **Івана ШАРЫНСКАГА**. На прыкладзе дзейнасці Федэрацыі рускіх канадцаў ён паказаў, як дапамагае нашым суайчыннікам вялікая работа па наладжванню культурнага абмену, што вядзе Беларускае таварыства. «Я пражыў у Канадзе 31 год, — сказаў І. Шарынскі. — 3 дня заснавання Федэрацыі і да дня выезду на Радзіму ў 1957 годзе быў яе актыўным членам. ФРК аб'ядноўвае рускіх, беларусаў, украінцаў і складае частку канадскай прагрэсіўнай грамадскасці. Людзі, якія аб'ядналіся вакол гэтай арганізацыі, жывуць думкамі аб Радзіме. Яны радуюцца яе поспехам і засмучаюцца ад недахопаў. Я памятаю, як радасна мы сустракалі ў Канадзе кожную вестку з Радзімы, прымалі савецкіх артыстаў, музыкантаў і спартсменаў. Для нас гэта заўсёды было свята.

Самай вялікай падзеяй для большасці эмігрантаў з'яўляецца паездка на Радзіму ў складзе груп ФРК. Вось некаторыя пісьмы суайчыннікаў, дзе яны расказваюць аб сваёй паездцы на Радзіму. Франц Якавец пісаў: «Сустрэча ў Мінску была звышчудоўнай, душэўнай і цёплай. Нідзе нас так не сустракалі, як у Мінску». Такія ж добрыя словы і Івана Караля: «Наведанне Мінска і Брэста было радасным. Мы адчувалі сябе, як дома. Быццам ніколі не расставаліся з Радзімай».

У Канаду суайчыннікі вяртаюцца поўныя сіл і энергіі і яшчэ больш актыўна прымаюць удзел у дзейнасці Федэрацыі

З цікавасцю слухалі прысутныя ў зале справаздачу аб рабоце Таварыства.

рускіх канадцаў і іншых прагрэсіўных эмігранцкіх арганізацый. **Іван Шарынскі** расказаў аб тым, што члены ФРК, напрыклад, прымаюць удзел у дзейнасці Канадскага кангрэсу міру. Яны сумесна з прагрэсіўнымі канадцамі збіраюць сродкі ў фонд дапамогі в'етнамскаму народу. Нядаўна газета «Вестник» паведала, што ад прыстані ў Ванкуверы адправіўся ў В'етнам 36-ы па ліку карабель з грузам дзіцячага адзення, медыкаментаў і іншых матэрыялаў. Члены ФРК таксама прымаюць удзел у Савецка-нацыянальных груп, які змагаецца за грамадзянскія правы. Савет нацыянальных груп, у прыватнасці, у сваёй заяве вітаў візіт у Канаду Старшыні Савета Міністраў СССР А. Касыгіна. Прагрэсіўная беларуская, руская і украінская эміграцыя ў Канадзе адзначае ўсе знамянальныя даты і падзеі, якія адбываюцца на Радзіме. «Я ўпэнены, — сказаў І. Шарынскі, — што суайчыннікі ў Канадзе гэтак жа ўрачыста адзначаць 50-годдзе ўтварэння СССР, як адначылі 50-годдзе Вялікага Кастрычніка і ўтварэння БССР, а таксама 100-годдзе з дня нараджэння Ул. І. Леніна».

Такая дзейнасць патрыятычнай часткі эміграцыі выклікае шалёную злосць у нацыяналістычных элементаў. Яны не спыняюцца ні перад якімі правакацыямі, каб перашкодзіць рабоце ФРК. Паведалася ўжо, што 1 студзеня гэтага года выбухам бомбы быў разбураны Рускі народны дом у Ванкуверы. Але ніякія дыверсіі не змогуць спыніць прагрэсіўны рух рускай і беларускай эміграцыі, парушыць яе сувязі з Радзімай. Члены ванкуверскага аддзела ФРК арганізавалі збор сродкаў на будаўніцтва новага дома. Да пачатку красавіка ў Ванкуверы было сабрано каля 12 тысяч долараў сярод членаў і сяброў арганізацыі. У фонд будовы новага дома ванкуверцам шлюць дапамогу іншыя аддзелы ФРК. Рускі народны дом у Ванкуверы будзе па-

будаваны, і рускія ванкуверцы змогуць працягнуць сваю карысную патрыятычную дзейнасць.

У спрэчках па справаздачным дакладзе на пленуме выступіў таксама **Мікалай ПАУЛОЎСкі** — старшыня праўлення Брэскага аддзялення Таварыства, **Фрыда ФЕЛЬДБЕРГ** — кіраўнік Клуба інтэрнацыянальнай дружбы Мінскага палаца піянераў і школьнікаў, **Пісьменнік, рэдактар газеты «Літаратура і мастацтва» Леанід ПРОКУША**. Яны расказвалі аб тых велізарных пераўтварэннях, якія адбыліся ў эканоміцы краю за апошнія гады, і аб тым, як змянілася ў сувязі з гэтым работа Таварыства.

Пасля заканчэння спрэчак па справаздачным дакладзе Пленум прыняў пастанову. У ёй становіцца ацэнена работа Беларускага таварыства па ўмацаванні культурных сувязей з суайчыннікамі за рубяжом, наменаны меры па далейшаму паляпшэнню работы з суайчыннікамі за рубяжом Беларускага таварыства, рэдакцыйнай газеты «Голас Радзімы» і радыёстанцыі «Савецкая Беларусь».

На пленуме абраны новыя члены прэзідыума Беларускага таварыства: старшыня прэзідыума Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі Герард Чарнушчанка, галоўны рэдактар радыёстанцыі «Савецкая Беларусь» Дзяржкамтэта Савета Міністраў БССР па тэлебачанню і радыёвяшчанню Якаў Качан, загадчык аддзела замежнага турызму Белсаўпрофа **Іван Сцяпанавіч** і старшыня Камітэта маладзёжных арганізацый рэспублікі **Уладзімір Ягораў**.

На гэтым IV пленум Беларускага таварыства закончыў сваю работу.

Фота В. АНДРОНАВА.

Госці пленума, якія прыехалі з іншых саюзных рэспублік.

ВАЖНОЕ ЗВЕНО В РАЗРЯДКЕ НАПРЯЖЕННОСТИ

Бундестаг Федеративной Республики Германии 17 мая одобрил договоры, заключенные между Советским Союзом и ФРГ, Польшей и ФРГ. 19 мая эти документы одобрены бундесратом. Ратификация и вступление в силу договоров будут означать шаг вперед по пути разрядки напряженности в Европе, укрепления мира и безопасности.

Одобрение московского и варшавского договоров западногерманским парламентом встречено с большим удовлетворением в политических и общественных кругах Европы и всего мира. Об этом говорят официальные заявления во многих столицах, многочисленные выступления печати, в которых этот акт рассматривается как событие большого политического значения. «День 17 мая 1972 года станет для нас исторической датой», — пишет западногерманская газета «Зюддойче цайтунг».

Выступая по западногерманскому радио и телевидению, федеральный канцлер В. Брандт заявил, что открыт новый этап в истории Федеративной Республики. После тяжелой и ожесточенной борьбы, сказал он, мы вступили на путь разума, путь, ведущий в будущее. ФРГ будет придерживаться буквы и духа договоров. Перед нами, подчеркнул канцлер, стоит задача претворить в жизнь московский и варшавский договоры.

Заключение договоров Советского Союза и Польши с ФРГ явилось плодом неустанных усилий Советского Союза и братских социалистических стран, направленных на смягчение напряженности в Европе, на развитие сотрудничества со всеми европейскими государствами на основе признания реалистичности современной Европы и принципов мирного сосуществования государств с различным социальным строем. Нынешнее правительство в Бонне со своей стороны проявило ответственность и политический реализм, нашло в себе силы трезво подойти к актуальным проблемам своей страны, признать европейские реалистичности, пойти на серьезные переговоры, расчистить путь к подписанию договоров с СССР и Польшей.

Эти документы, фиксируя то общее, что выявилось в результате трудных и длительных переговоров, представляют собой единственно возможный в современных условиях баланс интересов сторон. Договоры базируются на принципе равноправия сторон, не направлены против третьих стран, призваны служить долговременным интересам упрочения европейской безопасности. Договоры рассматривают как нерушимые сейчас и в будущем границы всех государств в Европе, в том числе западную границу Польши по Одере и Нейсе, и границу между ФРГ и Германской Демократической Республикой. Стороны принимают на себя обязательство воздерживаться от угрозы силой или ее применения.

Одобрение договоров — это успех тех сил в ФРГ, которые выступают с позиции признания реалистичности современной Европы и намерены развивать свои отношения с другими странами на этой основе. Это успех всех прогрессивных сил Западной Германии, которые активно борются против политики милитаризма и реваншизма, заботясь о настоящем и будущем своей страны. Именно поддержка договоров

широкими народными массами ФРГ, международной прогрессивной общественностью заставила большинство оппозиции отказаться от голосования против договоров.

Одобрение договоров — это успех всех прогрессивных и миролюбивых сил в Европе, борющихся за разрядку напряженности, за укрепление мира и безопасности на континенте, который был ареной двух опустошительных войн. Добиваясь предотвращения угрозы новой войны, эти силы дают отпор милитаристским кругам, которые пытаются помешать разрядке в Европе.

Одобрение договоров — это успех внешнеполитического курса Советского Союза и братских социалистических стран, последовательно, плечом к плечу отстаивающих дело мира, выступивших с важной инициативой по созыву общеевропейского совещания, создания прочной системы безопасности и сотрудничества в Европе.

Договоры ФРГ с СССР и Польшей, отметил канцлер В. Брандт, кладут начало новому этапу в мирном сотрудничестве между Востоком и Западом, служат делу нормализации отношений между ГДР и ФРГ. Министр иностранных дел ФРГ В. Шеель, выступая на пресс-конференции в Бонне 18 мая, сказал, что завершив ратификацию договоров, правительство ФРГ вскоре установит дипломатические отношения с Польшей, продолжит переговоры с Чехословакией, а также полностью нормализует отношения ФРГ с Венгрией и Болгарией. По словам министра, вскоре будет подписан транспортный договор между обоими германскими государствами.

В эти дни в печати разных политических направлений подчеркивается, что одобрение московского и варшавского договоров создает благоприятный климат для безотлагательной подготовки и проведения общеевропейского совещания по вопросам безопасности и сотрудничества. Почти все европейские страны в той или иной форме высказались в поддержку созыва совещания. В поддержку его выступают США и Канада.

Принципы европейской безопасности, изложенные в Декларации гражданского совещания Политического консультативного комитета государств — участников Варшавского Договора, отвечают коренным интересам всех народов, и соблюдение этих принципов поможет создать действительно мирную Европу.

Советский Союз расценивает ратификацию договоров между СССР и ФРГ, Польшей и ФРГ как еще одно важное звено в разрядке напряженности. Такая разрядка — одна из главных целей советской программы мира, выработанной XXIV съездом КПСС. Претворяя в жизнь эту всеобъемлющую программу, наша страна последовательно и неуклонно борется за мир и безопасность в Европе и во всем мире. Твердый отпор агрессивным проискам империализма сочетается во внешней политике СССР с конструктивным подходом к назревшим международным проблемам, непримиримостью в идеологической борьбе — с готовностью развивать взаимовыгодные отношения с государствами противоположной общественной системы.

Виктор МАЕВСКИЙ.
«Правда».

У Минска, у Дзяржаўным мастацкім музеі БССР закрылася XXIII рэспубліканская выстаўка дзіцячага выяўленчага мастацтва, прысвечаная 50-годдзю Усесаюзнай піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна. На ёй было прадстаўлена больш за 1 300 малюнкаў, гравюр, скульптур, вырабаў з гліны, дрэва, бярозавай кары, саломкі, яркія вышыўкі, тканяныя пано, паясы. Экспазіцыя выстаўкі паказала наведвальнікам сонечныя і складаныя свет дзетвары 1972 года, багацце фантазіі юных. НА ЗДЫМКАХ: 1. «Будзёнавец» — так назваў сваю работу мінчанін Вова ВАРАБ'ЕУ. 2. «Мара збылася» — акварэль Колі ІВАНОВА з Лепельскага раёна.

Фота Г. УСЛАВА.

хроніка культурнага жыцця

◆ Споўнілася дзесяць год з таго дня, калі драматычнаму суртку мастацкай самадзейнасці Брэсцкага клуба чыгуначнікаў было прысвоена званне — народны тэатр. За гэты час тэатр паставіў многа п'ес рускіх і савецкіх драматургаў. Значнае месца ў яго рэпертуары займаюць і п'есы беларускіх аўтараў. Народны тэатр паказваў глядачам п'есы М. Горкага «На дне», А. Астроўскага «Не ўсё кату масленіца», А. Чэхава «Спатканне», М. Пагодзіна «Чалавек з ружжом», А. Штэйна «Акіян», А. Макаёнка «Лявоніха на арбіце», М. Матукоўскага «Амністыя» і іншыя.

◆ Яркім завяршэннем цыкла сімфанічных прэм'ер кампазітарай брацкіх рэспублік, праведзенага Беларускай дзяржаўнай філармоніяй у азнаменаванне 50-годдзя ўтварэння Саюза, з'явілася выкананне трагічнай пазмы «Атэла» вядомага рускага кампазітара, заслужанага дзеяча мастацтваў РСФСР Уладзіміра Юр'еўскага.

У першым выкананні гэтага манументальнага твора ў Беларусі ўдзельнічалі Дзяржаўны сімфанічны аркестр БССР, Дзяржаўная харавая капэла БССР і лаўрэат усерасійскіх конкурсаў чытачоў маскоўскага артыста Валерыя Токараў. Бе-

ларускай прэм'ерай «Атэла» дырэжыраваў народны артыст РСФСР, прафесар Свядлоўскай кансерваторыі Марк Паверман.

◆ У Нясвіжскім доме культуры адбылася выстаўка акварэлі беларускіх мастакоў. Яе наведвалі жыхары горада і раёна. Яны азнаёміліся з творчасцю Я. Ціхановіча, А. Волкава, Б. Аракчэва, А. Паслядовіч і іншых.

◆ 700 разоў прайшоў на сцэнах вялікіх і малых гарадоў, вёсак і аўлаў нашай краіны спектакль «Брэсцкая крэпасць» на п'есе К. Губарэвіча ў выкананні артыстаў Брэсцкага абласнога драматычнага тэатра імя Ленінскага камсамола Беларусі. Гэты спектакль — мастацкі помнік тым, хто ў грозныя дні 1941 года на заходнім рубяжы нашай Радзімы прлявіў сапраўдныя ўзоры героізму.

— 701-ы спектакль будзе паставлены ў новым выкананні, — паведаміў галоўны рэжысёр тэатра, народны артыст БССР Г. Волкаў. — Разам з нашымі ветэранамі галоўныя ролі абаронцаў легендарнай цытадэлі над Бугам будуць выконваць і маладыя артысты — выпускнікі Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута.

◆ У мінскім магазіне «Дружба» адбыўся тыдзень чэхасла-

вацкай кнігі, прысвечаны нацыянальнаму святу Чэхаславакіі — вызваленню краіны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Наведвальнікі магазіна мелі магчымасць не толькі азнаёміцца з поспехамі паліграфіі і кнігавыдавецкай справы братняй краіны, але і набыць выданні, якія ім спадабаліся. Асабліва багата была прадстаўлена прадукцыя вядомых выдавецтваў «Арція» і «Млада фронт».

◆ Аб бессмяротных подзвігах Канстанціна Заслонова складзены песні, напісаны кнігі, створаны мастацкія фільмы. А цяпер творчае аб'яднанне «Летапіс» кінастудыі «Беларусьфільм» рыхтуе да выпуску дакументальную стужку, прысвечаную саратнікам і прадаўжальнікам справы гэтага патрыота.

Сцэнарый фільма напісаны дачкой Заслонова Музай Канстанцінаўнай, а здымае яго аператар Ф. Осіпай.

У музеі Героя Саюза К. Заслонова, дзе здымаюцца асобныя кадры будучай стужкі, адбылася сустрэча баявых сяброў легендарнага партызанскага камбрыга з работнікамі «Летапісу».

Жывыя апавяданні герояў-заслонаўцаў, іх успаміны складуць аснову будучага фільма-дакумента.

Мікола ЧАРНЯЎСкі

ПІСАЎ ЗЯМЛЯК...

Пам'яці М. БАГДАНОВІЧА.

Пісаў зямляк,
Адтуль, з-за акіяна:
«Я аднаго на старасці прашу,—
Пласцінку з песняй
Для мяне жаданай
Прышліце,
Каб адвесці ёй душу.

Сардэчных песень
Тут даўно не чуў я,
А песня краю роднага майго
Мелодыяй любога зачаруе,
Яна —
Мая радзіма з першых год.
Я не дарма прашу:
Я вам у меру
Даларамі, вядома, заплачу,
Бо хоць у думках
З «Зоркаю Венерай»
Я на радзіме пабываць хачу...»
Пласцінку я паслаў

У край далекі,
З душою шчырай,
З радасцю паслаў.
І ў бандэроль,
Нібыта незнарокам,
Лісток з радкамі ветлымі
паклаў:

«Я платы браць
З цябе, зямляк, не меўся,
Аб ёй
Нікому ты не гавары,
Бо ён, паэт, сваіх народу песень
Не прадаваў,
Ад сэрца іх дарыў...»

ШЛЯХ ДА КОЛАСА

[Працяг. Пачатак
у №№ 19—21].

— Мяне турбуе, — працягваў ён, — адно апавяданне, якое цяпер пішу. Падзеі адбываюцца ў часе мінулай навалы... У адной сям'і дзве дачкі выйшлі замуж і абодва яго старэйшыя браты загінулі. Сяцёр іхніх і дзяцей таксама знішчылі фашысты за тое, што зяці пайшлі ў партызаны. Неўзабаве арыштавалі і Пётрыкава бацьку. Знік немаведама дзе. Нарэшце гіне і маці. Такім чынам,

Аляксей СЛЕСАРЭНКА,
заслужаны дзеяч
культуры БССР

хлопец застаецца без родных і сваякоў. Але ён яшчэ не адзінокі ў гэтым жудасным крывавым свеце. Ёсць побач добрая душа, што суцяшае ў горы, шчыра спакувае, жыве яго думкамі і пачуццямі. Гэта прыгожая дзяўчынка Тася. Яны паюнацка гарача і аддана кахаюць адно аднаго, мараць аб шчасці. На вялікі жаль, Пётрык губляе і Тасю. Яе, як рабыню, гоняць на панявольную працу ў Нямеччыну. Няшчасны, але мужны хлопец становіцца смелым партызанам...

— Ну, дык як вашы справы? Я загаварыў пра гатовую, на мой погляд, кампазіцыю «Рыбаковай хаты». Канстанцін Міхайлавіч узяў у мяне з рук папку. Затрымаўшы на нейкі момант увагу на першых старонках, далейшыя толькі гартуў, прабягаючы вачыма. Спыніўся на фінале першага аддзялення і пачатку другога. Прыплюшчыў вочы, задумаўся, паглыбіўся ў чытанне, але ненадоўга. Нарэшце я пачуў ціхімі словамі:

— Ну што ж, асноўную лінію сюжэта вы зразумелі правільна і, калі ўлічыць памеры гэтай кампазіцыі, умясцілі пазму сюды ў належных прапорцыях.

У апошнія гады значна ажывіліся беларуска-балгарскія літаратурныя сувязі. Гэта, перш за ўсё, сведчанне пэўных поспехаў і здабыткаў у розных жанрах літаратуры нашай краіны і братняй Балгарыі. Па-другое, працэсы палітычнай і эканамічнай сацыялістычнай інтэграцыі ў нашых краінах, у аснове якіх — агульнасць нашых поглядаў, нашай мэты, безумоўна, выклікаюць неабходнасць духоўнага збліжэння нацыяў, самага шырокага ўзаемаабмену духоўнымі каштоўнасцямі.

Вялікая цікавасць у нас да жыцця братняга балгарскага народа, да яго гераічнай гісторыі і да яго сучасных праблем выклікала ў свой час выданне ў перакладзе на беларускую мову такіх твораў, як «У ярме» Івана Вазова, «МТ станцыя» Андрэя Гуляшкі, «Свая зямля» Стаяна Ц. Даскалава, «Нончына каханне» Івайлы Пятрова, «Сляды застаюцца» Паўла Вежынава, «Нявестка» Георгія Караславава. У канцы пяцідзесятых — пачатку шасцідзесятых гадоў значна актывізавалася работа перакладчыкаў з балгарскай мовы, павялічылася колькасць перакладаў, што друкаваліся ў перыёдыцы. У выніку былі выдадзены анталогічныя зборнікі паэзіі «Ад стром балканскіх», «Чарадзеіны літарскі» і аповяданне «Скарб».

Пасля гэтага з'явіўся шэраг артыкулаў і даследаванняў пра нашы ўзаемасувязі, узмацніліся і асабістыя кантакты многіх пісьменнікаў Беларусі і Балгарыі. Цяпер увага перакладчыкаў звернута пераважна да сучаснай тэмы ў балгарскай літаратуры. Выдадзены ў перакладзе на беларускую мову такія кнігі, як аповесці Крума Грыгорава «Танча з Гарацвета», Камена Калчава «Закаханыя птушкі», Анастаса Стаянава «Жыў-быў хлопчык», зборнікі паэзіі Найдана Вылчава і Івана Давыдкава, даючы беларускаму чытачу ўяўленне аб тым, чым жыве сёння балгарскі народ, якія ў яго клопаты і праблемы.

У Балгарыі значна ўзрасла ў апошні час цікавасць да Беларусі, да жыцця яе народа, да беларускай мастацкай літаратуры. Плённай працай і намаганнямі такіх нашых добрых сяброў, перакладчыкаў і прапагандыстаў беларускай літаратуры, як Найдан Вылчаў, Іван Давыдкаў, Пярван Стэфанаў, Андрэй Германаў, Георгій Вылчаў, Стэфан Паптанеў, Нікола Інджоў і іншых, створана на балгарскай мове бібліятэка беларускай паэзіі, куды ўвайшлі аднагомінікі Я. Купалы, Я. Коласа, П. Броўкі, А. Куляшова, М. Танка, П. Панчанкі і Н. Глевіча. Выдадзена анталогія беларускага аповядання, перакладзены кнігі І. Шамякіна, Я. Брыля, В. Быкава. Рыхтуецца да выдання і павінна сёлета выйсці палеская дылогія

лаўрэата Ленінскай прэміі І. Мележа. У перыёдыцы надрукаваны аповяданні Б. Сачанкі, І. Навуменкі, Ул. Караткевіча, Я. Скрыгана і іншых беларускіх празаікаў. Здарылася так, што калі я быў нядаўна ў Балгарыі на сімпозіуме перакладчыкаў з балгарскай мовы, я атрымаў сігнальныя экзэмпляры дзвюх даволі цікавых кніжак — зборніка «Беларускія паэты — адно пакаленне» і кнігі нарысаў Стэфана Паптанева «Беларусь — белая балада».

У зборнік «Беларускія

Не менш каштоўным падарункам для мяне быў і сігнальны экзэмпляр другой кнігі — нарысы Стэфана Паптанева «Беларусь — белая балада». Пасля гісторыка-геаграфічнага папулярнага нарыса пра Беларусь, які выйшаў у Балгарыі ў 1970 годзе, гэта была другая кніга, цалкам прысвечаная нашай рэспубліцы.

Балгарскі пісьменнік Стэфан Паптанеў неаднаразова прыязджаў у Беларусь, старанна вывучаў яе гісторыю, цікавіўся яе сённяшнімі дасягненнямі, сустракаўся і гу-

раптам змяняецца ў Стэфана Паптанева нечаканай гіпербалізацыяй. Аднак такая гіпербалізацыя поўнаасцю апраўдана, яна неабходна аўтару для раскрыцця такога магутнага і прыгожага характару, як у Юліяна Зубава.

Глыбокімі патрыятычнымі пачуццямі аўтара прасякнуты апошні раздзел кнігі, дзе Стэфан Паптанеў апісвае сваю паездку ў родныя мясціны Я. Коласа. Пісьменнік у захапленні ад прыгажосці коласаўскіх мясцін, аднак ён тут жа слухна зазначае, што такіх жа лірычна-прыгожых

пльвучы аблачынкі ў беларускім небе, Стэфан Паптанеў успамінае неба сваёй радзімы, свае родныя куткі і мясціны. І пісьменнік перакананы, што такі ўспамін узнікае ў кожнага, хто бывае тут і дакрапаецца да гэтай ачышчальнай прыгажосці.

У гэтым годзе ў Балгарыі выходзіць яшчэ адна кніга Стэфана Паптанева пра Беларусь. Гэта — кніга вершаў, цалкам прысвечаная нашай рэспубліцы, своеасабліва лірычная споведзь паэта. Большасць з гэтых вершаў надрукавана ўжо ў балгарскіх газетах і часопісах, і я меў магчымасць з імі пазнаёміцца. Уражвае чысціня і шчырасць пачуццяў аўтара, глыбіня яго паэтычных задум і філасофскага асэнсавання розных падзей і з'яў у нашай гісторыі і сучаснасці, выдатная паэтычная вобразная мова.

У той час, калі пісаўся гэты артыкул, прыйшла з Сафіі новая радасная вестка: толькі што ў Балгарыі выйшла з друку кніга Георгія Вылчава, прысвечаная даследаванню беларускай сучаснай прозы і паэзіі і нашых літаратурных ўзаемасувязей. Нашы ўзаемасувязі становяцца аб'ектам навуковага даследавання. Хіба гэта не сведчанне іх плённасці і значнасці, шырокай перспектывы іх развіцця ў будучым? Уземныя мастацкія пераклады і літаратурныя ўзаемасувязі, як ніколі раней, служаць высакароднай справе збліжэння народаў, што ідуць сёння разам у адзіным страі да вялікай мэты.

Ванкарэм НІКІФАРОВІЧ.

ЛІТАРАТУРА ЗБЛІЖАЕ НАРОДЫ

паэты — адно пакаленне» увайшлі выбраныя вершы 12 беларускіх паэтаў. «Мы звяртаем увагу чытачоў на адно пакаленне сучасных беларускіх паэтаў. — піша ў прадмове ўкладальнік зборніка і рэдактар перакладаў, балгарскі літаратуразнаўца Георгій Вылчаў. — З гэтага пасляваеннага пакалення, з паэтаў, якія нарадзіліся ў трыццатыя гады і актыўна выявілі сваё творчае крэда ў шасцідзесятых, мы выбралі толькі дванаццаць. Але мы ўпэўнены, што яны дадуць пераканаўчае ўяўленне і аб сваіх аднагодках, і аб дасягненнях пасляваеннай беларускай паэзіі наогул; упэўнены, што ў іх творчасці выявіліся характэрныя тэндэнцыі і кірункі ў сучаснай савецкай паэзіі, якія нагадваюць нашаму чытачу і аналагічныя праявы ў нашым літаратурным працэсе ў апошнія дзесяцігоддзі».

Георгій Вылчаў даўно цікавіцца і вывучае нашу літаратуру, і гэтым можна вытлумачыць тое, што кожны з паэтаў, якія ўвайшлі ў зборнік, раскрываецца перад балгарскім чытачом сваімі лепшымі, самымі характэрнымі і спецыфічнымі для яго творами. Многія з іх трывала ўвайшлі ў актыўны фонд нашай літаратуры. Гэта «Багдановіч» Уладзіміра Караткевіча і «Чырвоныя бінты» Сцяпана Гаўрусёва, «Элегіі» Ніла Глевіча і «Партызанская балада» Алега Лойкі, «Дзверы» Рыгора Барадудзіна і «Сон» Васіля Зубіна, «Дваццатае стагоддзе» Генадзя Бураўкіна і «Блюз пра чорны храм» Янкі Сіпакова. Балгарскі чытач мае магчымасць пазнаёміцца таксама з творчасцю Петруся Макаля, Анатоля Вярцінскага, Алеся Наўроцкага і Дануты Бічэль-Загнетавай.

Увесь трыга прыгожа выдадзенага зборніка «Беларускія паэты — адно пакаленне» быў прададзены ў Балгарыі амаль за тыдзень.

тарыў з людзьмі. У выніку гэтых паездак з'явілася ўсхваляваная кніга пра нашу рэспубліку і яе гераічны народ.

Нарысы Стэфана Паптанева не зусім звычайныя. Вы не знойдзеце ў іх лічбаў, падрабязных географічных апісанняў, што характэрна для многіх твораў, напісаных у жанры так званых «дарожнікаў» нарыса. Кожны раздзел з кнігі «Беларусь — белая балада» — гэта сустрэча пісьменніка з тым ці іншым прадстаўніком нашага народа. Малючы ўсебаковы партрэт свайго суб'едніка, Стэфан Паптанеў нібы прапускае яго праз святло ўласнага вопыту, успамінаючы многія хвалюючыя эпізоды з жыцця сваёй краіны. Гэта робіць кнігу цікавай не толькі для балгарскага, але і для беларускага чытача.

З глыбокім пранікненнем у псіхалогію герояў апісвае Стэфан Паптанеў свае сустрэчы з самымі звычайнымі людзьмі ў Беларусі. Вось, напрыклад, цётка Тамара, дзяжурная ў гасцініцы, дзе быў пісьменнік. Здавалася б, у яе не надта «рамантычная» прафесія. Некалькі дзён запар яна моўчкі вяжа пінеткі для малога. А ў размове з пісьменнікам высветлілася яе шчырая заклапочанасць многімі падзеямі, што адбываюцца ва ўсім свеце. Расказваючы пра сваю сустрэчу з шафэрам Юліянам Зубавым, Стэфан Паптанеў карыстаецца даволі нечаканым і цікавым прыёмам. Зубаў і Саханчук — героі гэтага нарыса — запрашалі пісьменніка на рыбалку на бераг Прыпяці. Раптам сапсавалася надвор'е, пачалася навальніца. І вась аўтар апісвае, як магутны Юліян Зубаў узняўся і стаў лавіць маланкі і хаваць іх у кішэню. А потым Зубаў узваліў на плечы свой магутны грузавік і перанёс яго цераз раку. Строгая дакументальная плынь аповядання

куткоў многа ў Беларусі. Аднак тут, на радзіме Якуба Коласа, мы схіляем галовы перад лясамі і палямі, сцежкамі і крыніцамі, бо яны, на думку аўтара, успрымаюцца сёння як абагулены вобраз усёй Беларусі, таму што натхнялі вялікага, перш за ўсё нацыянальнага паэта. Гэты паэт сёння блізка і разумелы балгарскаму чытачу, бо ў яго творчасці — выдатнае мастацкае адлюстраванне жыцця, мар і спадзяванняў, а потым і здзяйсненняў сваёй нацыі, свайго народа. Гледзячы ўлюстраваную паверхню крыніцы ў Альбуці і бачачы, як

23 мая ў Мінску адбыўся ўрачысты вечар, прысвечаны святу балгарскай культуры і славянскай пісьменнасці і Дням балгарскай літаратуры ў БССР. НА ЗДЫМКУ: галоўны рэдактар выдавецтва «Балгарскі пісьменнік» паэт Іван ДАВЫДКАУ (у цэнтры) сярод удзельнікаў вечара.

Напэўна няблага было б, перад тым як пачаць адкрыты выступленні, правесці кампазіцыйна дзе-небудзь на спецыяльнай аўдыторыі. Прачытаць яе выкладчыкам літаратуры або студэнтам-філолагам. Улічыце рэагаванне і слухныя заўвагі. Пасля прыходзіць да мяне.

КОЛАС СЛУХАЕ КАМПАЗІЦЫЮ

Прайшло каля месяца. Хвалючыся, набраў я нумар 2-33-79. У трубцы пачуўся ціхі, крыху глухаваты голас Якуба Коласа. Я папрасіў дазволу зайсці. Канстанціна Міхайлавіча я ўбачыў на прыступках. Заўважыўшы мяне, ён ветліва запрасіў: — Калі ласка, заходзьце. Пераадолеўшы ніякаватасць, я загарыў аб тым, што лічу сябе гатовым да публічных выступленняў і разам з тым баюся пачаць іх.

— Нерашучасць, — сказаў Колас, — шкодзіць не меней, як і залішняе самаўпэўненасць. Трэба дзейнічаць смела, але ў межах творчых маглівасцей.

— Добра было б, каб вы, Канстанцін Міхайлавіч, паглядзелі гэты варыянт кампазіцыі. А яшчэ лепей, каб паслухалі маё чытанне.

Колас сказаў: — Зраблю гэта абавязкова, толькі не ў бліжэйшыя трычатыры дні. Буду вельмі заняты. Давайце дамовімся так: я выберу які-небудзь вечар і загадзя пачаю вам на службу, у гарнізон.

Мінула некалькі дзён. З хваляваннем чакаў я Коласавага званка. Канстанцін Міхайлавіч слоў на вецер не кідае. Калі што паабяцае — зробіць. Тым не менш, я быў узрушаны, пачуўшы яго голас у трубцы.

Колас сказаў, што ў яго ёсць час паслухаць маё чытанне. Я мусіў прыехаць да яго а шоста гадзіне вечара, а быў

ужо там на гадзіну раней, але ў дом не пайшоў. Прагульваўся паблізу. Без чварці шэсці праз двор прабег «ЗІМ» і спыніўся каля Коласавага дома. Э машыны выйшаў Канстанцін Міхайлавіч і, абаяраючыся на кій, павольна пайшоў да брамы.

Калі я падняўся да яго, ён ляжаў на канапе. Выгляд у яго быў стомлены, і я сказаў, што пачакаю ў садзе, пакуль ён адпачне.

— Не, не трэба, — адмовіўся Канстанцін Міхайлавіч. — Чытайце сваю кампазіцыю.

У гэты момант пастукалі ў дзверы.

— Заходзьце! — сказаў Колас.

У кабінет зайшлі старэйшы сын Канстанціна Міхайлавіча Даніла і афіцэр з пагонамі маёра.

Даніла Канстанцінавіч пазнаёміў мяне з ім: — Мой сябар, Уладзімір Пе-

тухоўскі. Просім дазволу прысутнічаць на чытанні.

Я сказаў, што чым больш слухачоў, тым лягчэй чытальніку. Але, на жаль, ніякай палёгі не адчуў. Раптам мне стала страшна праніклівых Коласавых вачэй. Цяжка чытаць самому аўтару яго твор. І для вядомых майстроў чытальніцкага мастацтва гэта было самым цяжкім выпрабаваннем. Залішняе старанне і перанажраўнасць душэўных сіл збядняе інтанацыйныя фарбы і аслабляе эмацыянальнае насычанасць.

Са мной у той вечар здарылася яшчэ горшае, я адчуў нейкі камяк у горле. Як ні намагаўся, не здолеў вымавіць ніводнага гукі.

Даніла Канстанцінавіч падаў мне шклянку вады. Я адмовіўся, але яго павольны спакойны рух і добразычлівае раптам далі мне жаданую лёгкасць і ўпэўненасць. Твор паэта загучаў у яго пакоі.

Ведаючы, што чытаць трэба, галоўным чынам, воку, а не вуху, — гэта значыць імкнуцца ствараць маляўнічыя карціны, што павінны ўзнікаць за словамі, — я падсвядома шукаў вачэй Данілы Канстанцінавіча і яго сабра.

Коласа я ўсё яшчэ пабойваўся, але калі нарэшце адважыўся зірнуць у яго вочы, пашкадаваў, што не зрабіў гэтага з самага пачатку. У іх не было нічога прыдзірліва-крытычнага, яны выпраменьвалі святло прыхільнасці да чытальніка і сведчылі аб дзіўнай неспрэданасці ўспрымання. Я адчуў, што канчаткова вызваліўся ад скаванасці. Пачаў чытаць, выкарыстоўваючы здабыткі мастацкай маляўнічасці. Канстанцін Міхайлавіч устаў з канапы і, ступіўшы два-тры крокі, прысеў каля стала, тварам да мяне.

[Заканчэнне будзе].

У ПАЛАЦЫ НАД СОЖАМ

На высокім, крутым беразе Сожа бялее прыгожы старадаўні будынак з калонамі. Гэта Гомельскі палац піянераў і школьнікаў. Тут заўсёды звяняць вясёлыя дзіцячыя галасы, гучаць песні, музыка. Не сумуюць хлопчыкі і дзяўчынкі ў сваім палацы. Тут многа пакояў і залаў. 2 200 хлопчыкаў і дзяўчынак прыходзяць сюды на заняткі ў 40 розных гуртоў. Дзеці «будуюць» самалёты і ракеты, караблі і аўтамашыны. А піянеры з клуба «Юны марак» летам плаваюць на сапраўдным катары. Многія дзяўчынкі вучацца ў палацы

танцаваць, спяваць, шыць. Усім знаходзіцца справа, ніхто не сумуе.

Аб Гомельскім палацы ведаюць нават у ГДР, Чэхаславакіі, Балгарыі. З нямецкімі, чэшскімі і балгарскімі сябрамі гомельчане перапісваюцца і абменьваюцца сувенірамі. З піянерамі з горада Кётэн Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі яны праводзілі сумесную віктарыну, прысвечаную 50-годдзю піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна.

Палацу сёлета споўніцца трыццаць пяць год. Дзеці рыхтуюцца да свята, рэцэпіруюць новую канцэртную праграму, робяць падарункі для іншых піянерскіх палацаў.

НА ЗДЫМКАХ: юныя фотакарэспандэнты; члены клуба «Юны марак»; Галя СІВАКОВА расказвае аб палацы піянераў.

Фота Ч. МЕЗІНА.

СПОРТ

НА ТУРНІРЫ ў БУРГАСЕ

У чэрвені ў Мінску адбудзецца чэмпіянат краіны па вольнай барацьбе. А пакуль лепшыя спартсмены краіны шліфуюць сваё майстэрства ў сустрэчах з зарубежнымі атлетами.

Мацнейшыя спартсмены 14 краін Еўропы прынялі ўдзел у традыцыйным турніры ў горадзе Бургасе на прыз праслаўленага балгарскага змагара Дана Колава. Мінчанін Юрый Каралёў стаў пераможцам мемуарыялу, а яго зямляк Віктар Зільберман заняў другое месца.

ГАНАРОВЫ ПРЫЗ — ДРУГІ РАЗ

У Італіі штогод праводзіцца міжнародны спаборніцтва фехтавальшчыц на прыз «Сярэбраная рапіра». Вялікага поспеху на гэтым турніры дабілася мінская дынамаўка алімпійская чэмпіёнка Алена Бялова. Другі раз яна заваявала ганаровы прыз, выйграўшы рашаючы палдынак у венгерскай спартсменкі Ільдзіка Бабіш. Трэнер А. Бялову Ларыса Бокун.

МІНСКІЯ БАСКЕТБАЛІСТЫ — КАНДЫДАТЫ ў ВЫШЭЙШУЮ ЛІГУ

Выйграўшы два матчы ў таганрогскага «Чырвонага кацельшчыка», баскетбалісты Мінскага радыётэхнічнага інстытута за тур да заканчэння спаборніцтваў заваявалі пуцёўку ў вышэйшую лігу савецкага баскетбола. Перад двума заключнымі гульнямі яны набралі 42 ачкі з пяцідзiesiąці і, як мінімум, занялі ўжо другое месца.

ДАР,

ПРЫСЛАНЫ

З ПОЛЬШЧЫ

Рукапісы і дакументы беларускага паэта-дэмакрата і рэвалюцыянера другой паловы XIX стагоддзя Адама Гурыновіча паступілі ў Мінск з Польскай Народнай Рэспублікі.

Цікавая гісторыя гэтага каштоўнага паступлення. Некалькі год назад навуковы супрацоўнік Інстытута літаратуры імя Янкі Купалы АН БССР кандыдат філалагіч-

ных навук А. Мальдзіс адшукаў пляменніцу паэта прафесара Яніну Гурыновіч, якая жыве ў Польшчы. Яна выказала гатоўнасць перадаць архіў дзядзькі ў Беларусь, дзе вядуцца даследаванні, звязаныя з яго творчасцю. Пасля смерці Яніны Гурыновіч выканаўца яе завяшчання дацэнт неўрафізіялагічнага інстытута ў Торуні Лешэк Янішэўскі перадаў матэрыялы савецкаму пасольству ў Варшаве з просьбай пераслаць іх у Мінск. Фонд паэта зараз захоўваецца ў Цэнтральным дзяржаўным архіве літаратуры і мастацтва БССР.

Адзін з зачынальнікаў элегічна-пейзажнай, песенна-фальклорнай лірыкі, жанраў балады і байкі ў беларускай літаратуры, Адам Гурыновіч

у прысланым фондзе прадстаўлен шэрагам вершаў. Сярод іх «На фабрыцы», «Той, каго», «Калі з табой», «Адзавіся, адзавіся», «У клетцы б'ецца птушка», «Людзі смагнуць» і некаторыя іншыя творы. Яны напісаны рукой паэта на беларускай, польскай і рускай мовах.

У архіве пераважае лірыка, але сустракаюцца байкі і творы грамадзянскага плана.

Значная частка фонду — асабістая перапіска Адама Гурыновіча.

Цэнтральны дзяржаўны архіў літаратуры і мастацтва БССР выказаў дацэнту Лешэку Янішэўскаму ўдзячнасць за прысланыя ім матэрыялы з фонду Адама Гурыновіча.

ПРАЗРЫСТАЯ, ЯК КРЫШТАЛ

Бясцэнны дар прыроды — вада ў наш час аказалася ў цэнтры ўвагі даследчыкаў буйнейшых лабараторый свету. Вывучаецца будова гэтага непаўторнага мінералу, адшукваюцца шляхі ачысткі яго ад прымесяў.

Перад намі сасуд з крыштальна чыстай вадай, якую можна піць. А ўзята яна з мора. Якім жа шляхам удалося вызваліць яе ад соляў?

Хімікі не прыбягалі ў гэтым выпадку да класічнага спосабу дыстыляцыі, гэта значыць выпарэння і ахалоджвання. Яны ап-

раснілі ваду ў халодным стане, прапусціўшы яе праз тонкія перагародкі — мембраны з асобных палімераў, называемых іанітамі. Для паскарэння працы выкарысталі пастаянны электрычны ток.

Гэты метад апрашчэння вады распрацаваны ў Маскве ў лабараторыі Навукова-даследчага інстытута пластмас, якой кіруе доктар хімічных навук прафесар К. Салдадзе. Новыя апрашчальныя ўстаноўкі могуць быць выкарыстаны на марскіх судах, у геалагічных экспедыцыях, на палявых станках.

ГУМАР

Габравец спыніўся ў таннай гасцініцы. Ноччу на яго напалі клопы. Тады ён устаў, запаліў свечку, адчыніў дзверы, потым з трэскам зачыніў іх і зноў лёг. На здзіўлены позірк суседа па нумару габравец адказаў: — Падманваю клопоў. Няхай яны думаюць, што я пайшоў.

Захацеў габравец паставіць магільны помнік сваёй цешчы. — Есць у вас што-небудзь саліднае, але таннае?

— Есць адна пліта, але на ёй высечана іншае імя.

— Нічога, я бяру. Мая нябожчыца цешча не ўмела чытаць.

Габраўскі селянін зайшоў у сталічны магазін купіць сабе саламяны капялюш. Яму спадабаўся адзін капялюш з панамы, які ён прыняў за саламяны.

— Колькі каштуе капялюш?

— Спытай ён.

— Дваццаць леваў, — адказаў прадавец.

Габравец падумаў, што прадавец смяецца з яго, і, каб не застацца ў даўгу, спытаў:

— А дзе ж у ім дзіркі?

— Якія дзіркі? — здзіўляўся прадавец.

— У якія прасуне вушы той асёл, які дасць столькі грошай за саламяны капялюш, — хітра падміргнуў габравец.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК-ГСП, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 44.
ТЭЛЕФОНЫ: 33-07-82, 33-03-15, 33-15-15, 39-87-92.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга
друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.
Зак. № 641.

Мінск. На Камсамольскім возеры.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.